

gare ordnande af försvarsverket må ur Riksgäldskontorets räkenskaper afskrifvas.

2:o) *Angående ansvarsfrihet för Riksgäldskontorets styrelse.*

Då Riksdagen funnit Fullmäktige hafva med nit och omsorg uppfyllt sitt viktiga och ansvarsfulla kall, har Riksdagen tillerkänt Fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade uti deras protokoll från den 23 Januari 1879 till och med den 21 Januari 1880.

Stockholm den 10 Mars 1880.

N:o 5.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Mars 1880.

— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående Norbergs jernvägs nya aktiebolag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 15.)

S. A. K.

Genom ett med Stockholm—Westerås—Bergslagens trafikaktiebolag den 7 Juni 1876 upprättadt kontrakt, hvilket den 28 Juli samma år trädt i kraft, öfverlät styrelsen för Norbergs jernvägs nya aktiebolag åt Stockholm—Westerås—Bergslagens trafikaktiebolag åtskilliga inventarier och Norbergsbolagets af ett lokomotiv och trettio godsvagnar bestående rullande materiel, mot en köpeskilling af 4,000 kronor för de förra och 107,000 kronor för den senare.

Detta kontrakt innehöll: i *punkten 1*), att trafikbolaget mot viss betingad ersättning åtog sig att i fullgodt skick underhålla och med sin rullande materiel trafikera Norbergsbolagets jernväg, sedan denna

blifvit färdig, afsynad och godkänd; uti *punkten 2*), att materielens värdebelopp skulle af trafikbolaget gäldas på det sätt, att $\frac{1}{20}$:del deraf jemte 6 procent årlig ränta å oguldet belopp för hvarje halft kalenderår, intill dess det hela blifvit betaldt, afdroges från den trafikbolaget under samma tid tillkommande ersättning för dess i *punkten 1*) omförmälda åtagande och fullt utginge, innan nämnda ersättning till någon del utbetalades; att första betalningsterminen skulle taga sin början näst efter det halfva kalenderår, under hvilket kontraktet trädde i gällande kraft; samt att den rullande materielen jemte inventarierna skulle, omedelbart efter det betalningen derfor blifvit på ofvan bestämda sätt till fullo erlagd, blifva trafikbolagets egendom; och i *punkten 17*), att kontraktet skulle börja tillämpas senast den dag, då Norbergsbanan blifvit afsynad och godkänd, men kunna äfven derforinnan blifva gällande, om bolagen så öfverenskomme, samt fortfara att gälla under 10 år från och med nämnda afsyningsdag och, sedan sagda tid förflutit, ett år från å endera sidan skedd uppsägning.

Efter det ifrågavarande kontrakt blifvit mellan styrelsen för Norbergs jernvägs nya aktiebolag samt Stockholm—Westerås—Bergslagens trafikaktiebolag ingånget, beslöt Norbergs jernvägs nya aktiebolag den 31 Maj 1877, att alla de medel jemte derå upplöpande räntor, som inflöte för de på trafikbolaget öfverlåtna inventarier och materiel, skulle, i den mån de inginge, införas uti bolagets räkenskaper på ett särskildt för dem upplagdt »rullande materielens konto» samt på bästa och säkraste sätt fruktburgöras, äfvensom att häraf skulle bildas en fond, som icke finge användas till andra ändamål, än till inköp af rullande materiel och hvad dertill hörde, när i framtiden deraf för bolaget gjordes behof.

Som emellertid försäljningen af Norbergsbolagets materiel stod i strid mot de af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen meddelade bestämmelser för åtnjutandet af de bolaget beviljade statslån, gjorde bolaget hos Eders Kongl. Maj:t underdånig ansökning, att Eders Kongl. Maj:t täcktes gilla det afslutade kontraktet; och blef, med bifall till en af Eders Kongl. Maj:t till 1878 års Riksdag aflåten nådig proposition, ifrågavarande aftal af Riksdagen godkändt uppå vilkor, bland andra,

att alla de medel jemte derå upplöpande räntor, som inflöte för de på trafikaktiebolaget öfverlåtna inventarier och materiel, skulle, i den mån de erlades, upptagas uti Norbergs jernvägs nya aktiebolags räkenskaper på ett särskildt »rullande materielens konto» samt på bästa och säkraste sätt fruktburgöras till en fond, som icke finge användas till andra ändamål än inköp af rullande materiel och hvad dertill hörde, när i framtiden deraf gjordes behof för bolaget;

att vid de tider, då afbetalningarne för materielen och inventarierna inflöte från trafikaktiebolaget, Norbergsbolaget jemväl skulle till förut nämnda fond, intill dess densamma uppnått en summa af 150,000 kronor, afsätta af egna medel ett penningebelopp, motsvarande för hvarje gång en tjugonedel af den till 39,000 kronor uppgående skilnaden emellan försäljningssumman för materielen med inventarier, 111,000 kronor, och det i det fastställda kostnadsförslaget för jernvägsanläggningens utförande upptagna belopp af 150,000 kronor till materiels anskaffande; samt

att Norbergsbolaget till Eders Kongl. Maj:t ingåfve skriftligt förklarande, att den sålunda bildade fonden skulle, lika med den föreskrifna materielen och i den mån fonden icke blifvit till inköp af rullande materiel med hvad dertill hörde använd, anses som och utgöra underpant för de bolaget lemnade statslån.

Riksdagens år 1879 församlade revisorer hafva i sin afgifna berättelse meddelat, hurusom den af bolagets revisorer afgifna berättelse för år 1878 innehölle, att i kapitalafbetalningar och räntor å köpeskillingen under året influtit 18,310 kronor 21 öre, att dessa medel blifvit på depositionsräkning insatta uti Mälareprovinsernas enskilda bank, och att fonden derigenom ökats från 14,951 kronor 25 öre till 33,261 kronor 46 öre. Vidare hade bolagets revisorer, vid det förhållande att styrelsen, utöfver influtna köpeskillingen och upplupna räntor för den försålda materielen och inventarierna, redan år 1876 till nämnda fond, af andra bolagets medel insatt 2,675 kronor samt derefter äfven de å denna summa upplupna räntor, förklarat sig anse de här ofvan omförmälda, i ett Kongl. Bref af den 31 Maj 1878 meddelade, af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen beslutade föreskrifter rörande tillskott till fonden af bolagets medel vara fullgjorda.

Riksdagens revisorer åter hafva i anledning häraf anfört, att, på sätt förut visadt vore, åläge det Norbergsbolaget att samtidigt med trafikbolagets afbetalningar afsätta en tjugonedel af 39,000 kronor, utgörande 1,950 kronor. Då nu trafikbolaget verkställt tre afbetalningar, så hade det ålegat Norbergsbolaget att äfven tre gånger afsätta föreskrifna 1,950 kronor eller tillhopa 5,850 kronor. Som emellertid det belopp af 2,675 kronor, hvilket bolagsrevisorerne upplysa att bolaget afsatt, äfven med tillägg af derå upplupna räntor icke på långt när uppginge till den summa, som bort vara afsatt, hafva Riksdagens revisorer funnit bolaget icke kunna anses hafva fullgjort Eders Kongl. Maj:ts föreskrift i detta afseende.

I ett häröfver afgifvet utlåtande har styrelsen för Norbergs jernvägs nya aktiebolag anfört, att, emedan Kongl. Brevet den 31 Maj 1878 först den 13 November samma år blifvit styrelsen delgifvet, an-

såg styrelsen, att föreskriften om afsättande, utaf bolagets egna medel, för hvarje halfår till rullande materielens fond af tjugonedelen utaf 39,000 kronor, icke kunde ega tillämpning förr än efter delgifningen af nämnda nådiga bref och vid derefter följande afbetalningar till kapital och ränta från trafikbolaget, i enlighet med hvilken uppfattning styrelsen ansåge bolaget hafva fullgjort sin skyldighet, då detsamma, redan med 1876 års slut, sjelfmant i fonden insatt och förräntat 2,675 kronor.

Lika med Riksdagens revisorer har Riksdagen funnit de här ofvan anförda villkoren för godkännande från statens sida af det mellan Norbergsbolaget och trafikbolaget ingångna aftal böra så förstås, att Norbergsbolagets skyldighet att af egna medel till fonden afsätta en tjugonedel af 39,000 kronor står i full motsvarighet till afsättningen af de från trafikbolaget inflytande medel och i följd deraf måste anses vidtagna redan i och med den första afbetalningen från trafikbolaget. Den i viss mån retroaktiva verkan, som enligt denna åsigt föränledes af bestämmelserna i Kongl. Brefvet af den 31 Maj 1878, synes så mycket mera befogad som giltigheten af ifrågavarande aftal var helt och hållet beroende deraf, att detsamma från statens sida godkändes.

Då ifrågavarande fond skall anses som och utgöra underpant för de bolaget lemnade statslån, hvilka utgått dels från Handels- och Sjöfartsfonden och dels från Riksgäldskontoret samt, enligt revisionsberättelsen, vid 1878 års slut utgjorde 514,107 kronor 25 öre, och enär det vid sådant förhållande synes angeläget, att fonden varder på föreskrifvet sätt och i stadgad ordning bildad, får Riksdagen, med anmälan af det utaf Riksdagens revisorer omförmälda förhållande, hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes tillse, att Norbergs jernvägs nya aktiebolags skyldighet i afseende å den föreskrifna afsättningen till ifrågavarande fond varder behörigen af bolaget fullgjord.

I sammanhang härmed och med föränledande af Riksdagens revisorers derom gjorda hemställan får Riksdagen härjemte hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, det statens i framtida revisioner af detta bolags förvaltning och räkenskaper deltagande ombud måtte anmodas att, jemte iakttagande af hvad instruktionen den 23 Mars 1877 i öfrigt innehåller, särskildt meddela uppgift om beloppen af de medel, som till nämnda fond ej mindre från trafikaktiebolaget influtit än af Norbergsbolaget blifvit afsatta, om tiderna, då dessa inbetalningar skett, äfvensom om beloppet af derå upplupna räntor.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Mars 1880.